

Sygn. akt VII Ka 87/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Gałkowska

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Błachowicz - Dróżdź

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Częstochowa Północ w Częstochowie Jacka Gurbały

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2019r.

sprawy

P. C. (1) s. J. i E. ur. (...) w C.

W. K. (1) s. T. i J. ur. (...) w C.

oskarżonych o czyny z art. 158 § 1 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 158 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 2 października 2018 r. , sygn. akt XVI K 614/18

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego P. C. (1);
2. uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego W. K. (1) w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 3 i sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Częstochowie;
3. uchylając rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 7 w pozostałej części zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego W. K. (1) utrzymuje w mocy;
4. zasądza od oskarżyciela posiłkowego J. H.P. na rzecz oskarżonego P. C. (1) kwotę 840 zł (osiemset czterdzieści złotych) tytułem zwrotu poniesionych przez niego wydatków postępowania odwoławczego obejmujących zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego.

Sygn. akt VII Ka 87/19

UZASADNIENIE

P. C. (1) i W. K. (1) zostali oskarżeni o to, że:

I. w dniu 04 listopada 2012r. w C. przy Al. (...), działając wspólnie i w porozumieniu poprzez przewrócenie na ziemię, zadawanie ciosów pięściami po głowie oraz kopanie nogami po całym ciele, dokonali pobicia J. H. P., powodując obrażenia w postaci: złamania kości potylicznej po stronie lewej biegnącej w stronę otworu wielkiego, stłuczenia twarzy w okolicy oczodołowo-potylicznej prawej z obrzękiem miejscowym, krwiakiem okularowym i raną szarpaną powieki górnej oka prawego, liczne rany twarzoczaszki i jamy ustnej, krwiak przymózgowy w okolicy czołowo-

skroniowej prawej, drobne stłuczenia krwotoczne u podstawy płata czołowego prawego, złamania części zębodołowej zuchwy pomiędzy zębami 32-42, czym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 k.k. lub w art. 157 § 1 k.k., **tj. o czyn z art. 158 § 1 k.k.**

II. w dniu 04 listopada 2012 r. w C. przy Al. (...), działając wspólnie i w porozumieniu usiłowali dokonać pobicia K. R., lecz czynu tego nie dokonali z uwagi na oddalenie się pokrzywdzonego,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 158 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 12 września 2013r., sygn. akt III K 14/13 orzekł:

1. uznał oskarżonych P. C. (1) i W. K. (1) za winnych tego, że w dniu 4 listopada 2012r. w C. przy Al. (...) na chodniku wraz z K. R. i J. H. P. wzięli udział w bójce, w wyniku której J. H. P. doznał obrażeń ciała w postaci złamania kości potylicznej po stronie lewej biegnącej w stronę otworu wielkiego, stłuczenia twarzy w okolicy oczodołowo-potylicznej prawej z obrzękiem miejscowym, krwiakiem okularowym i raną szarpaną powieki górnej oka prawego, liczne rany twarzoczaszki i jamy ustnej, krwiak przymózgowy w okolicy czołowo-skroniowej prawej, drobne stłuczenia krwotoczne u podstawy płata czołowego prawego, złamania części zębodołowej zuchwy pomiędzy zębami 32-42 oraz został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i utraty życia tj. przestępstwa z art. 158 §1 kk i za to na mocy tego przepisu skazał ich na kary po 1 (jednym) roku pozbawienia wolności;

2. na mocy art. 69 §1 i 2 kk i art. 70 §1 pkt 1 i §2 kk wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych kar pozbawienia wolności warunkowo zawiesił: wobec P. C. (1) na okres 5 (pięciu) lat, a wobec W. K. (1) na okres 3 (trzech) lat – tytułem próby;

3. na mocy art. 73 §2 kk w okresie próby oddał oskarżonego P. C. (1) pod dozór kuratora sądowego;

4. na mocy art. 71 §1 kk orzekł wobec oskarżonych grzywny w wysokości po 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) zł;

5. na mocy art. 46 §1 kk orzekł od oskarżonego W. K. (1) zadośćuczynienie na rzecz pokrzywdzonego J. P. w kwocie 8000 (osiem tysięcy) zł;

6. na mocy art. 627 kpk w zw. z art. 616 §1 pkt 2 kpk zasądził od oskarżonych solidarnie na rzecz J. H. P. kwotę 929,88 (dziewięćset dwadzieścia dziewięć zł osiemdziesiąt osiem gr) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

7. na mocy art. 627 kpk, art. 2 ust 1 pkt 3 i art. 3 ust 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 230 (dwieście trzydzieści) zł tytułem opłaty oraz od P. C. (1) kwotę 2203,78 (dwa tysiące dwieście trzy zł siedemdziesiąt osiem gr) zł, a od W. K. (1) kwotę 299,85 (dwieście dziewięćdziesiąt dziewięć zł osiemdziesiąt pięć gr) zł tytułem wydatków.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli prokurator, obrońca oskarżonego P. C. (1), pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego J. H. P. oraz obrońca oskarżonego W. K. (1).

Sąd Okręgowy w Częstochowie po rozpoznaniu sprawy P. C. (1) i W. K. (1) na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych wyrokiem

z dnia 10 lutego 2014 roku wydanym w sprawie sygn. akt **VII Ka 1106/13** uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 12 września 2013 r. wydany w sprawie sygn. akt III K 14/13 i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Rejonowy w Częstochowie po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt XVI K 614/18:

1. przyjmując, że oskarżony P. C. (1) dopuścił się zarzucanego mu czynu opisanego w pkt. I części wstępnej wyroku wyczerpującego znamiona z art. 158 § 1 k.k. działając w warunkach obrony koniecznej, z mocy art. 25 § 1 k.k. w zw. z 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 414§1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego od popełnienia tego czynu;
2. z mocy art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego P. C. (1) od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II aktu;
3. przyjmując, że oskarżony W. K. (1) w ramach czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia dopuścił się czynu polegającego na tym, że w dniu 04.11.2012 roku w C. przy Alei (...) poprzez kopnięcie nogą w głowę i przewrócenie na ziemię pokrzywdzonego S. P. spowodował u niego obrażenia ciała co najmniej w postaci złamania kości potylicznej po stronie lewej biegnącego w stronę otworu wielkiego oraz złamania części zębodołowej zuchwy pomiędzy zębami 32-42, które to obrażenia naruszyły prawidłowe funkcjonowanie organizmu pokrzywdzonego na okres powyżej dni siedmiu, to jest czynu z art. 157 § 1 k.k. i przyjmując, że czyn ten został przez oskarżonego popełniony w warunkach obrony koniecznej i z przekroczeniem jej granic, przy czym przekroczenie to nastąpiło w wyniku strachu i wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami zamachu z mocy art. 25 § 3 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 4 k.p.k. postępowanie co do tego czynu umorzył;
4. z mocy art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego W. K. (1) od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt. II aktu oskarżenia;
5. z mocy art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu obciążył Skarb Państwa;
6. z mocy art. 632 pkt 2 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego P. C. (1) kwotę 2448 (dwa tysiące czterysta czterdzieści osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów obrony z wyboru;
7. z mocy art. 632 pkt 2 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego W. K. (1) kwotę 2364 (dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt cztery) złotych tytułem zwrotu kosztów obrony z wyboru.

Powyższy wyrok został zaskarżony w drodze apelacji wywiezionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego J. H. P..

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych zarzucając wyrokowi obrazę przepisów postępowania karnego, mającą istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj.:

1. art.7 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt in fine k.p.k. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażającej się w sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, wybiórczej, bezkrytycznej oceny materiału dowodowego i w konsekwencji;
2. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że oskarżeni działali w warunkach obrony koniecznej, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego nie prowadzi do takiego wniosku, a oskarżeni dopuścili się popełnienia przestępstwa na szkodę J. H. P..

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego zasługuje na częściowe jej uwzględnienie, a mianowicie w części odnoszącej się do oskarżonego W. K. (1) w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt.3 wyroku, co spowodowało uchylenie wyroku w tym zakresie i przekazanie sprawy oskarżonego W. K. (1) do ponownego rozpoznania Sądowi Pierwszej Instancji.

Brak jest natomiast podstaw do podważenia prawidłowości ustaleń faktycznych w zakresie roli oskarżonego P. C. (1) w zarzucanym mu czynie na szkodę J. H. P., albowiem całościowa wymowa zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie i prawidłowo ocenionej w tej części przez Sąd Rejonowy w sposób jednoznaczny wskazuje, iż oskarżony P. C. (1) został zaatakowany przez K. R. i J. H. P., którzy zaczęli bić go pięściami w odwecie za wcześniejsze zajście, mające miejsce przy jednej z kamienic przy Alei (...) w C.. Ów fakt został dostrzeżony przez oskarżonego W. K. (1) przebywającego w tym czasie w lokalu B.. Na takie ustalenia pozwalały nie tylko wyjaśnienia samych oskarżonych, zeznania świadków A. M., K. W., ale i opinia sądowno-lekarska sporządzona na okoliczność obrażeń ciała odniesionych przez oskarżonego P. C. (1) (k-86 akt). Sąd Rejonowy dokonując ustaleń faktycznych w tym zakresie oparł się na wszystkich dowodach zgromadzonych w sprawie, dokonując ich wnikliwej i szczegółowej analizy. Sąd Rejonowy wskazał, którym z przeprowadzonych dowodów przyznał walor wiarygodności, a którym takiego waloru odmówił. Dokonana przez Sąd Pierwszej Instancji ocena poszczególnych dowodów odpowiada również zasadom doświadczenia życiowego, zasadom logicznego rozumowania i nie można jej przyznać cech dowolności. Pozostaje więc pod pełną ochroną art. 7k.p.k. Skarżący w wywiezionej apelacji nie przedstawił natomiast żadnego przekonującego argumentu pozwalającego na podważenie prawidłowości dokonanych przez Sąd Merita ocen i ustaleń. Ewentualne kwestionowanie stanu faktycznego w tymże zakresie nie wytrzymałoby krytyki zwłaszcza w aspekcie rozległych, obrażeń ciała odniesionych przez P. C. (1), u którego stwierdzono m.in. stłuczenia z obrzękiem i otarciami naskórka okolicy potylicznej, stłuczenie z obrzękiem i raną w okolicy obojczyka prawego, stłuczenie z podbiegnięciami krwawymi klatki piersiowej, stłuczenie z obrzękiem i licznymi ranami ręki prawej oraz stłuczenie z obrzękiem i zasinieniem ręki lewej. O ile jeszcze urazy obu rąk oskarżonego P. C. (1), jak wynika z opinii, mogły powstać wskutek zadawania przez niego ciosów atakującym go mężczyznom, co jest przecież wysoce prawdopodobne, skoro oskarżony bronił się przed napastnikami odpierając bezprawny atak, czy też częściowo wskutek uderzenia przez oskarżonego pięścią w szybę w D. K. (k-180 akt), to już nie sposób byłoby w sposób racjonalny wyjaśnić powstania pozostałych obrażeń u niego stwierdzonych. Ich charakter przeczy też możliwości powstania podczas wcześniejszego zajścia rozgrywającego się pomiędzy jego osobą a K. R., skoro doszło wówczas wyłącznie do niegroźnej szarpaniny pomiędzy tymi mężczyznami.

O ile Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy do czasu dostrzeżenia przez oskarżonego W. K. (1) faktu ataku wobec P. C. (1) przez K. R. i J. H. P., to już przebieg zdarzenia w dalszej jego części nasuwa poważne wątpliwości. Te ustalenia nie zostały bowiem poprzedzone dogłębną oceną wszystkich dowodów. Wymowa uzasadnienia Sądu Pierwszej Instancji wskazuje, iż w tym zakresie Sąd oparł się wyłącznie do dowodach korzystnych dla oskarżonego, pomijając te które mają dla niego wymowę odmienną, bądź marginalizując ich znaczenia dla odtworzenia stanu faktycznego.

Przywołać w tym miejscu należy fragment ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego " P. C. (1) w czasie zajścia przewrócił się na ziemię, Zauważył to znajdujący się w barze W. K. (1), który zażądał od właścicielki otwarcia lokalu. Gdy bar został otwarty W. K. (1) wybiegł na zewnątrz. W pierwszej kolejności usiłował obezwładnić atakującego P. C. (1) K. R. chwytając go za kurtkę i odciągając go. Następnie W. K. (1) kopnął w twarz pokrzywdzonego J. P. w wyniku czego ten ostatni przewrócił się na ziemię" . Już odwołanie się do przywołanego fragmentu ustaleń faktycznych nakazywało Sądowi Pierwszej Instancji wnikliwą ocenę, czy oskarżony W. K. (1) zadając kopnięcie w twarz pokrzywdzonemu odpierał bezpośredni, bezprawny zamach na oskarżonego P. C. (1), skoro żadnego uderzenia mu nie zadawał, ani też nie zamierzał się w tym czasie na oskarżonego. Nie dostrzegli tego rodzaju zachowania również świadkowie A. M., K. W.. Zatem już ten fragment ustaleń faktycznych poddaje wątpliwość, czy w ogóle można oskarżonemu przypisać działanie w warunkach obrony koniecznej, nawet z przekroczeniem jej granic, jak to ostatecznie przyjął Sąd Rejonowy. Bezpośredniość zamachu uprawniająca do obrony koniecznej zakłada, że zamach trwa, to znaczy jest kontynuowany po rozpoczęciu go i przez to zagraża dobrom prawnym napadniętego. Bezpośredniości zamachu nie wyklucza przerwanie go, jednakże wyłącznie wówczas gdy nie ulega wątpliwości, że atak zostanie ponowiony natychmiast lub w najbliższej chwili. Warunkiem przyjęcia obrony koniecznej jest działanie w zamiarze odparcia zamachu, co zakłada świadomość zaistnienia bezpośredniego i bezprawnego zamachu oraz wolę obrony zaatakowanego dobra.

Nawet przyjmując najbardziej korzystną dla oskarżonego wersję, iż miał miejsce bezpośredni, bezprawny zamach ze strony pokrzywdzonego J. P. w stosunku do oskarżonego P. C. (1), ustalenie przez Sąd Rejonowy, iż oskarżony W. K. (1) zadając mu bardzo silne kopnięcie w twarz, niewspółmierne do zagrożenia, a skutkujące upadkiem pokrzywdzonego, działał z przekroczeniem granic obrony koniecznej w wyniku strachu i wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami zamachu nie jest przekonujące. Wystarczającym w tym zakresie nie może być bowiem wyłącznie treść opinii sądowo - psychiatrycznej bez samodzielnego rozważenia przez Sąd Pierwszej Instancji, czy faktycznie okoliczności w jakich oskarżony W. K. (1) zadał tak silne uderzenie pokrzywdzonemu dawały podstawy do przyjęcia, że działał w wyniku strachu i wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami zamachu. Sąd Pierwszej Instancji nie czyni w tym zakresie żadnych samodzielnych ustaleń odwołując się bezrefleksyjnie wyłącznie do opinii biegłych psychiatrów, to których kompetencji nie należy przecież ocena okoliczności w jakich działał oskarżony. Zauważenia wymaga, że zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem ustalenia w aspekcie art. 25 § 3 k.k. należą do Sądu orzekającego, a nie do biegłych psychiatrów lub psychologa (tak przykładowo: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 stycznia 2017 r., II AKa 466/16). Niezależnie od powyższego zwrócić w tym miejscu należy uwagę na treść opinii sądowo - psychiatrycznej (k. 556), „...zapewne przekroczył warunki obrony koniecznej w przypadku kopnięcia w twarz napastnika, ale nie miało to charakteru zaplanowanego, nie miało cech działania z premedytacją. Działał pod wpływem wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami zamachu. Początkowo zareagował w obronie kolegi, następnie broniąc się przed atakiem napastnika, który to atak ocenił jako zagrażający jemu zareagował kopnięciem napastnika w twarz”. Tymczasem oskarżony W. K. (1) w swoich wyjaśnieniach nie wskazywał okoliczności, które jednoznacznie uzasadniałyby przyjęcie, że jego działanie odbyło się w warunkach obrony koniecznej, skoro pokrzywdzony bezpośrednio przed zadaniem mu przez oskarżonego silnego kopnięcia w twarz nie zadawał oskarżonemu P. C. (1) żadnego uderzenia, ewentualnie by miał takowy zamiar i do tego bezpośrednio zmierzał, czy też by sam oskarżony W. K. (1) czuł się zagrożony ze strony pokrzywdzonego. Odosobnione w tym zakresie zeznania świadka K. W., że pokrzywdzony "tak jakby" chciał doskoczyć do W. K. (1) i wtedy to oskarżony broniąc się uderzył go nogą nie wytrzymują krytyki (k-194verte), skoro sam oskarżony W. K. (1) na taki fakt nie wskazuje, a i świadek K. W. nie podała tak istotnych okoliczności podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego bezpośrednio po zdarzeniu, choć przecież musiała zdawać sobie sprawę z jej znaczenia dla oceny zachowania kolegi. Ponownej analizy wymaga więc ocena, czy zadając pokrzywdzonemu kopnięcie w twarz oskarżony odpierał bezpośredni zamach, a w przypadku udzielania pozytywnej odpowiedzi, to czy zachodziły podstawy do uznania, iż przekraczając granice obrony koniecznej poprzez zadanie pokrzywdzonemu niewspółmierne silnego kopnięcia w stosunku do zagrożenia, oskarżony granice te przekroczył pod wpływem strachu i obiektywnie miał ku temu podstawy. Zgodnie bowiem z przepisem art. 25 § 3 k.k. nie podlega karze, kto przekracza granice obrony koniecznej pod wpływem strachu lub **wzburzenia usprawiedliwionych okolicznościami zamachu**. W postanowieniu z dnia 14 lutego 2002 r., II KKN 337/01 (OSNKW 2002, z. 7-8, poz. 66) Sąd Najwyższy wskazał: "Sytuacja opisana w art. 25 § 3 k.k. ograniczona być musi do takich tylko wypadków, w których przyjęto, że okoliczności zamachu, oceniane obiektywnie, racjonalnie tłumaczą wywołanie stanu strachu lub wzburzenia, a stan ten przesądził o sposobie odparcia zamachu. Artykuł 25 § 3 k.k. nie może być wykorzystywany do likwidacji kolizji między prawnymi i społecznymi ocenami przez rezygnację z trafnego orzekania, lecz ma stanowić podstawę rozstrzygnięcia w wypadkach ustalenia określonej w nim przyczyny przekroczenia granic obrony koniecznej". Podkreśla się też w orzecnictwie, iż bezpośredni, bezprawny i rzeczywisty zamach na dobro chronione i niezbędność podjęcia obrony koniecznej dla odparcia tego zamachu powoduje zawsze stan pewnego wzburzenia psychicznego, obawy, czy zdenerwowania i trudno wyobrazić sobie bezprawny zamach, który nigdy nie wzbudzałby u zaatakowanego strachu i wzburzenia. Fakt ten nie oznacza jednak, że w każdym przypadku zostają wówczas spełnione warunki określone w art. 25 § 3 k.k.. Podobnie dla oceny występowania okoliczności z art. 25 § 3 k.k. odnosić się należy do jednostkowej podatności sprawcy na doznanie strachu lub wzburzenia, czy też do reakcji wzorcowego obywatela. Należy więc wykazać, że strach lub wzburzenie było powodem przekroczenia granic obrony koniecznej. Strach lub wzburzenie jedynie towarzyszące ekscesowi nie mogą stanowić podstawy do wyłączenia karalności za czyn zabroniony popełniony w warunkach przekroczenia granic obrony koniecznej (vide: Kodeks karny, Komentarz pod red. A.Zolla, Lex 2012). Podobny pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20 grudnia 2018 r. wydanym w sprawie II AKa 447/18 podkreślając, iż przeżycia psychiczne sprawcy w postaci strachu lub wzburzenia wtedy tylko powodują niekaralność czynu, jeżeli

są usprawiedliwione okolicznościami zamachu. Indywidualna skłonność sprawcy do popadania we wzburzenie lub ulegania uczuciu strachu nie wystarcza. Konieczne jest bowiem ustalenie, że w danych okolicznościach sprawca miał podstawy do takiej reakcji. (LEX nr 2622686). jak i Sąd Apelacyjny w Gdańsku w Wyroku z dnia 21 września 2016 r. wydanym w sprawie II AKa 261/16 (LEX nr 2157821).

Niezależnie od powyższych rozważań nie sposób jest przy tym nie dostrzec, iż Sąd Rejonowy działanie oskarżonego W. K. (1) ograniczył wyłącznie do zadania przez niego jednego kopnięcia w twarz pokrzywdzonego skutkującego upadkiem na twarde podłoże. Poza uwagą Sądu są jednakże wyjaśnienia P. C. (1), który spontanicznie w trakcie przesłuchania w dniu 5.11.2012r. wskazał, iż oskarżony W. K. (1) poza ciosem skutkującym upadkiem pokrzywdzonego J. P. zadał mu jeszcze jedno uderzenie, tj. kopnięcie po tym jak ten wskutek pierwszego ciosu upadł na podłoże (k.37). Oskarżony podał bowiem "wtedy z lokalu (...) wybiegł W. K. (1) i pięścią uderzył J. P. w twarz, tak że ten ostatni upadł po czym W. K. (1) kopnął w twarz leżącego pokrzywdzonego". Choć bezspornym jest, iż spostrzeżenie oskarżonego P. C. (1) co do rodzaju pierwszego ciosu zadanego pokrzywdzonemu było błędne, gdyż z wszystkich dowodów, w tym ostatecznie także z wyjaśnień oskarżonego W. K. (1) wynika, iż było to kopnięcie w twarz, a nie zadanie uderzenia pięścią to jednakże najistotniejszym jest, iż wskutek tego pierwszego uderzenia pokrzywdzonego ten upadł na ziemię, co P. C. (1) dostrzegł, a wówczas oskarżony W. K. (1) miał mu zadać kolejny cios w postaci kopnięcia. Choć Sąd Rejonowy dostrzegł te wyjaśnienia oskarżonego P. C. (1), to jednakże nie odniósł się do nich w żaden sposób, ani też nie dokonał ich oceny. Choć w kolejnych wyjaśnieniach oskarżony P. C. (1) wycofał się ze swych dotychczasowych twierdzeń, to w ocenie Sądu Okręgowego czynił to w bardzo nieprzekonujący sposób. Oskarżony musiał bowiem zdawać sobie sprawę z wagi wyjaśnień obciążających oskarżonego W. K. (1) zasady doświadczenia życiowego przemawiają za krytyczną oceną kolejnych wyjaśnień tegoż oskarżonego, jako próby zminimalizowania działań kolegi, spieszącemu z udzieleniem mu pomocy. Tymczasem zadania pokrzywdzonemu tegoż dodatkowego uderzenia, zupełnie nieuzasadnionego w sytuacji, gdy pokrzywdzony leżał nieprzytomny na ziemi, nie sposób byłoby uznać nie tylko za działanie w warunkach obrony koniecznej, ale i nawet za przekroczenie jej granic, skoro ze strony nieprzytomnego pokrzywdzonego żadnego zagrożenia już nie było.

Sąd Okręgowy podkreśla stanowczo, iż prawidłowe zastosowanie instytucji obrony koniecznej, objęcie jej ramami inkryminowanego zdarzenia wymaga prawidłowego, precyzyjnego odtworzenia jego przebiegu, w tym zamiaru towarzyszącego działaniom każdego z uczestników. Obrona konieczna występuje w przypadku aktywności obydwu stron przestępstwa, zakłada ona akcję - bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem, co jest istotą każdego przestępstwa, ale także interakcję - odpieranie tego zamachu. Ekskulpacja osoby, która przeciwstawia się zamachowi powodując negatywne skutki dla drugiej strony owego starcia, następuje w wyniku ustalenia, bezprawności zamachu, **konieczności jego odparcia, a przede wszystkim bezpośredniości zamachu**. Sąd uniewinnia, na podstawie art. 25 § 1 k.k., tego, kto swym działaniem wypełnił znamiona czynu kwalifikowanego przez prawo karne ale musiał tak postąpić, jeśli w sytuacji nagłej, dynamicznej, trudno kontrolowanej, niebezpiecznej, podjął możliwe kroki, zastosował dostępne środki, by odeprzeć bezpośredni, bezprawny zamach.

Przy ponownym rozpoznaniu niniejszej sprawy Sąd Rejonowy zobowiązany będzie przeprowadzić na nowo całe postępowanie dowodowe, a następnie szczegółowo i wnikliwie oceni wszystkie zgromadzone w niniejszej sprawie dowody respektując zasady określone w art. 7k.p.k.. W dalszej zaś kolejności Sąd Rejonowy poczyni na ich podstawie precyzyjne ustalenia faktyczne oparte na całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Powinnością Sądu jest bowiem dokonanie ustaleń należycie umocowanych w materiale dowodowym sprawy.

Reasumując, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 §1 i § 2 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego P. C. (1) natomiast uchylił rozstrzygnięcie w stosunku do oskarżonego W. K. (1) w zakresie zarzucanego mu czynu z art. 158§1k.k. i sprawę w tej części przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Częstochowie. Ponadto Sąd Okręgowy uchylił rozstrzygnięcie zawarte w pkt 7, w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymując w mocy.

Na podstawie art. 636 § 1 i 2k.p.k. w zw. z art. 633k.p.k. w zw. z § 11 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Sąd Okręgowy zasądził od oskarżyciela

posiłkowego J. H. P. na rzecz oskarżonego P. C. (1) kwotę 840 zł tytułem zwrotu poniesionych przez niego wydatków postępowania odwoławczego obejmujących zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego.